

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
26/3246-

Dato
24. august 2026

Spørsmål nr. 3533 til skriftlig besvarelse

Det vises til brev fra Stortingets president av 19. august vedlagt spørsmål 3533 fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe til skriftlig besvarelse:

«Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til helse- og omsorgsministeren:

Kan statsråden opplyse om hvor mange mennesker som er sykemeldte, og som står på venteliste til utredning eller behandling i sykehusene for henholdsvis muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser, og kan statsråden opplyse om gjennomsnittlig ventetid og andelen som har ventet mer enn henholdsvis 3, 6 og 12 måneder?

Begrunnelse:

Muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser er blant de viktigste årsakene til sykefravær og frafall fra arbeidslivet i Norge. Samtidig rapporteres det om lange ventetider på utredning og behandling innen flere deler av spesialisthelsetjenesten og psykisk helsevern. For mange av de som er sykemeldte opplever lang ventetid for å få nødvendig helsehjelp. Det bidrar til forlenget sykefravær, redusert arbeidsevne og økt risiko for varig utenforskap. Kunnskap om hvor mange sykmeldte som til enhver tid venter på utredning eller behandling for muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser vil gi et bedre grunnlag for å vurdere hvilke konsekvenser ventetider i helsetjenesten har for sykefraværet, og hvilke tiltak som må til for å få sykefraværet ned.»

Svar:

Det foreligger ikke løpende statistikk som kobler sykefravær og ventetider, slik det etterspørres i spørsmålet til skriftlig besvarelse fra representanten Svardal Bøe. Å undersøke

dette vil kreve analyser der det kobles data fra flere registre i et forskningsoppdrag eller på annen egnet måte.

Nav publiserer statistikk for legemeldt sykefravær etter diagnosegrupper. Siste tilgjengelige data er fra 1. kvartal 2026¹. Det fremgår at det i 1. kvartal 2026 var 106 142 sykmeldte innenfor psykiske lidelser og 145 227 innenfor muskel- og skjelettlidelser.

Folkehelseinstituttet (FHI) publiserer ventelistestatistikk. Det fremgår i statistikken at det var 8 556 pasienter som ventet på å starte opp helsehjelpen innen psykisk helsevern voksne per 1. tertial 2026². Informasjon over antall ventende for ulike tidsintervaller framgår av tabellen under.

Antallet ventende innen fagområde psykisk helsevern vokse etter hvor lenge de har ventet, tall fra 1. tertial 2026 (kilde: FHI)

Ventetid	Antall ventende
<1 måned	4600
1-2 måned	3406
3-5 måned	441
6-11 måned	93
1-4 år	15
> 4 år	1
Totalsum	8556

Av de som fortsatt ventet per 1. tertial 2026, utgjorde andelen som hadde ventet tre måneder eller mer 6,4 pst. Andelen som hadde ventet seks måneder eller mer utgjorde 1,3 pst., mens andelen som hadde ventet ett år eller mer utgjorde 0,2 pst.

Gjennomsnittlig ventetid for dem som fortsatt ventet på oppstart helsehjelp innen psykisk helsevern voksne var 1. tertial 2026 på 36 dager.

FHI opplyser at de ikke har en god måte å ta ut tilsvarende tall for muskel- og skjelettlidelser i ventelistestatistikken, da statistikken baserer seg på fagområdekodeverket, som tar utgangspunkt i medisinske spesialister³. Muskel- og skjelettlidelser er ikke en slik medisinsk spesialitet. FHI opplyser imidlertid at det per 1. tertial 2026 var 188 909 pasienter som ventet på å starte opp helsehjelp innenfor somatiske fag. Av ventende innenfor somatikken var andelen som hadde ventet tre måneder eller mer 20,8 pst., andel som hadde ventet seks måneder eller mer 5,7 pst. og andelen som hadde ventet ett år eller mer 0,6 pst. De tilstandene med flest ventende over seks måneder var øre-nese-hals-sykdommer, øyesykdommer og ortopedisk kirurgi.

¹ [Sykefraværstatistikk - Kvartalstatistikk - nav.no](https://www.nav.no/Sykefraværstatistikk-Kvartalstatistikk)

² [Microsoft Power BI](#)

³ [FinnKode - kodeverk i standarder](#)

Som nevnt innledningsvis foreligger det ikke løpende statistikk som kobler ventelistedata og data om sykmeldte. Vi vet altså ikke om de som venter på helsehjelp i spesialisthelsetjenesten for ulike diagnoser er sykmeldte eller ikke. Tilsvarende vet vi ikke om de som er sykmeldte venter på helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Det krever et større analysearbeid med kobling av data for presist å beskrive hvilken effekt ventetidene etter Ventetidsløftet i spesialisthelsetjenesten har hatt for sykefraværet. Det vi imidlertid vet, er at det var om lag 8 600 ventende og få som ventet lenge per 1. tertial 2026, mens det var 106 000 sykmeldte innen psykisk helsevern.

Et prosjekt⁴ som ble gjennomført på oppdrag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2022-2023 har undersøkt hvordan tilgangen til tilbudet *Rask psykisk helsehjelp* påvirker sykefravær, i tillegg til hvordan ventetid på helsetjenester påvirker lengde på sykefravær. Arbeids- og velferdsdirektoratet oppgir at forskerne finner at tilgangen til dette helsetilbudet har en positiv effekt på sykefravær, spesielt for menn og sykemeldte med angstlidelser, men at de ikke fant en sammenheng mellom ventetid innenfor psykiatriske spesialisthelsetjenester og lengde på sykefravær. Nav oppgir at funnene tyder på at ventetid innenfor somatiske spesialisthelsetjenester fører til lengre sykefravær for gruppen som er sykemeldt med L-diagnoser (muskul og skjelett).

For muskel- og skjelettlidelser kjenner vi altså ikke antall ventende i spesialisthelsetjenesten, slik som i psykisk helsevern for oppstart av helsehjelpen, eller ventetider videre i forløpet. Vi vet imidlertid at blant antall ventende i somatikken, ventet en stor andel for andre tilstander. Mange med muskel- og skjelettplager skal heller ikke følges opp i spesialisthelsetjenesten, men i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Vi sitter imidlertid ikke med tilstrekkelig informasjon til å kunne si hvordan ventetidene etter Ventetidsløftet i spesialisthelsetjenesten har påvirket sykefraværet innenfor dette området.

Med hilsen

Jan Christian Vestre

⁴ [Registerdataanalyse – sjukefravær og fråfall frå arbeidslivet - nav.no](#)